

Regionens revisorer

Svar på revisorernas granskning av psykiatri

Regionens revisorer har genomfört en granskning av psykiatri.

Granskningens syfte har varit att granska om hälso- och sjukvårdsnämnden har en tillfredsställande kontroll av att det finns en god tillgänglighet av psykiatrisk vård och behandling.

Revisorernas samlade bedömning är att hälso- och sjukvårdsnämnden delvis har en tillfredsställande kontroll över den tillgänglighet som erbjuds inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). För vuxenpsykiatri har nämnden inte en tillfredsställande kontroll.

Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer delvis i revisorernas bedömning. Vuxenpsykiatri ingår i tillgänglighetsmålen i nämndens verksamhetsplan för 2022. Ett nytt sätt att mäta på har påbörjats under 2021 och verksamheten har ändrat arbetssätt och registrerar idag enligt direktiv – arbete pågår för att identifiera ev delar som inte registreras.

Nedan följer svar på granskningens rekommendationer.

Återredovisningen i hälso- och sjukvårdsnämnden rörande barn- och ungdomspsykiatri är otillfredsställande dokumenterad, men den förmedlar uppgifter om utmaningar och förutsättningarna om verksamhetens tillgänglighet som i huvudsak är tydlig. Däremot är det vår bedömning att en sådan tydlighet saknas avseende vuxenpsykiatri. Nämnden har inte heller under löpande verksamhetsår tagit några tydliga initiativ för att åtgärda förekommande tillgänglighetsproblem inom vuxenpsykiatri.

Inför arbetet med verksamhetsplanen 2022 har det från politiskt håll gjorts en tydlig prioritering på barn, unga och unga vuxna där man trycker på såväl förebyggande metoder och tidiga insatser som samverkan mellan olika grupper. Vuxenpsykiatri ingår i tillgänglighetsmålen och de satsningar som görs på nya arbetssätt o.s.v. varför nämnden inte delar bedömningen att det föreligger någon otydlighet avseende vuxenpsykiatri.

Inom psykiatrin har det varit svårt att få ut data utan manuella justeringar. Ett nytt sätt att mäta har startats under 2021, verksamheten har ändrat arbetssätt och registrerar idag enligt direktiv – arbete pågår för att identifiera eventuella delar som inte registreras. Månadsvisa kvalitetsgranskningar genomförs på områdesnivå – genomgång av inkompleta registreringar och justering samt genomgång i verksamhet för att lära (manuell hantering där jämförelser sker mellan Sisense och Cosmic). Det pågår även en omställning av arbetssätt och det arbetas fram underlag för beslut om ytterligare åtgärder. Det behövs ett fortsatt införande av Sisense inklusive tydliga direktiv kring vad som ska följas upp månadsvis (månadsrapporteringar m.m.), införande av vårdlots som stöd till verksamheten gällande uppnå vårdgaranti (åtgärder för att samordna att patient får vård på annan ort utifrån vårdgarantin)

Återkopplingen av psykiatrins resultat, förutsättningar och utmaningar till hälso- och sjukvårdsnämnden behöver utvecklas och kunna ligga till grund för beslut om relevanta mål och åtgärder från nämndens sida. En korrekt redovisning av vuxenpsykiatrins tillgänglighet behöver tillförsäkras.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under verksamhetsåret erhållit information om tillgänglighet i samband med tertial och delårsbokslut. Redovisningarna görs på divisionsnivå till nämnden.

Under 2022 kommer fortsatt införande av Sisense att pågå, idag endast krav enligt SKR-mätningen. Område Psykiatri önskar registrera alla delar inom vården som ingår i vårdgarantin – det finns dock behov av att kvalitetssäkra datan först.

Ett arbete finns att göra rörande Cosmic – underlätta att registrering av beslut för utredning/behandling kan göras enklare. Idag föreligger risk för felregistreringar och det finns ett stort behov av administrations- och utbildningsinsatser för medarbetarna.

Samverkan mellan primärvård och specialiserad psykiatri fungerar inte på ett tillfredsställande sätt genom att parterna allt för ofta inte lever upp till ingångna överenskommelser. Samma förhållande gäller för stora delar mellan psykiatrin och kommunerna. Det finns ett behov att se över förvaltningen av överenskommelserna så att det finns forum där uppkomna problem och avvikelser kan hanteras.

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar delvis revisorernas bedömning.

Barn- och ungdomspsykiatrin har första linjens ansvar för vården upp till 18 år. Därefter övergår ansvaret till primärvården.

Primärvård och psykiatrin har ett pågående konsultationsprojekt, arbetet pågår med att säkerställa hur detta kan införas som strukturerat arbetssätt. Det pågår en uppföljning mot HÖK för att säkerställa att den är implementerad i organisationen. LPO Psykisk Hälsa har gjort en paus men nu är ordförande tillsatt som inom kort kommer att starta upp arbetet. Just nu pågår en översyn rörande huruvida det går att starta upp ett nytt arbetssätt mellan VUP och primärvård genom delade psykologtjänster. Divisionsindelningen Nära vård ger

bättre förutsättningar för samverkan mellan primärvård och VUP. Här kan även EC-forum nämnas som en aktivitet för ökad samverkan.

Samverkansmöten genomförs med länets kommuner där avvikelser rapporterats in. I avvikelserrapporteringen har det framkommit ottyligheter kring vad som är HSL. Bra exempel finns på samverkan med kommunerna som t.ex. Krokoms kommun. Projekt har startats gällande SIP mellan VUP och Östersunds kommun och är ett exempel på ökad samverkan. Regionen och kommunen har tillsammans kompetensutvecklat personalen för att kunna utföra fler SIP.

Samverkansmöten sker idag mellan BUP, ungdomsmottagningen, primärvården och vuxenpsykiatri i syfte att skapa bra vårdövergångar. Det har identifierats flera områden där samverkan behöver utvecklas ytterligare.

Samverkan mellan de båda psykiatriska verksamhetsområdena och deras vårdgrannar behöver utvecklas och bli mer strategiskt inriktad för att förebygga psykisk ohälsa i samhället. Likaså behöver förvaltningen av gällande överenskommelserna ses över så att det finns forum där uppkomna problem och avvikelser kan hanteras.

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar delvis revisorernas bedömning men menar att regionen via Jämtbus haft en hel del strategiskt arbete kopplat kring de statliga stimulansmedlen. Flertalet satsningar har skett med förebyggande program i syfte att stärka psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa t.ex. MHFA, PAX i skolan, YAM etc. Evidensbaserade program på grupp och samhällsnivå. Sedan behövs arbetet kring psykisk ohälsa ses ur ett bredare perspektiv. Det ska naturligtvis finnas en lättillgänglig Barn och ungdomspsykiatri men det måste också finnas en lättillgänglig elevhälsa med god kompetens. Flera mindre kommuner har svårt att upprätthålla flertalet kompetenser inom elevhälsan. På samma sätt bör insatser från socialtjänsten bli mer lättillgängliga och innehålla mer av behandlande insatser till barn, ungdomar och familjer. BUP skall tillhandahålla samma behandlingsutbud som större regioner, men vilket utbud av behandlande insatser en socialtjänst skall tillhandahålla är ottydligt och verkar ha låga minimikrav.

Åtgärder behöver vidtas för att de fastställda rutinerna för meddelanden vid in- och utskrivning ska upprätthållas vid alla tillfällen. Kompletterande rutiner kan behöva utformas för utskrivningar som sker med kort varsel.

Ett ändrat arbetssätt inom slutenvården har genomförts under senaste åren och idag fungerar det bättre kring inskrivningsmeddelanden – enstaka avvikelser förekommer när detta missats. Verksamheten har infört LINK-ansvarig vid varje arbetspass som följer upp dessa.

Gällande utskrivning så återfinns mål och aktiviteter i verksamhetsplanen 2022, rörande information kring LINK för läkargruppen. Vilket innebär att identifiera nya arbetssätt för att planera vården tillsammans med patienten. Den senaste tiden har det uppkommit ett behov

av att ändra utifrån vårdbehov, detta kan medföra att ändringar behöver göras akut – vid detta ska rutin vara att kontakt sker även muntligt för ökad samverkan.

Utskrivningsklar – inlämnat förbättringsförslag till Cosmic, permission går inte hantera om utskrivningsmeddelande skickats – detta medför problem i vårdprocessen och för att lösa detta måste utskrivningsklar datumet manuellt ändras (vilket påverkar vårdflödet och kommunikationen).

Framförallt skulle socialtjänsten behöva involveras i denna överenskommelse för att se över hela vårdkedjan på ett bättre sätt.

Uppföljning och kontroll av följsamheten till meddelanderutiner, remissrutiner behöver stärkas. Systemet för avvikelshantering bör i högre grad nyttjas för att utveckla och förbättra rutinerna.

Angående avvikelser så ligger ett införande av gröna korset med i verksamhetsplan 2022 för alla mottagningar och avdelningar och kommer att utgöra ett stöd för att följa förbättringsprocesser inom varje enhet. Nytt avvikelssystem planeras införas under 2022 då det nuvarande systemet är bristfälligt, något som påverkar inrapporteringen av avvikelser. De senaste åren har vissa enheter arbetat aktivt kring avvikelshantering som påvisas i avvikelssystemet

Remisshantering återfinns också som aktivitet i verksamhetsplan 2022, genomgång och uppföljning kring remissflödet.

Region Jämtland Härjedalen

Lennart Ledin (L)
Hälso- och sjukvårdsnämndens
1:e vice ordförande

Anders Byström
Tf. regiondirektör